

Ako daklem tražiš obaveštenje po pravnom pitanju a nisi u stanju da platiš advokata, a imaš uverenje o nemaštini, možeš da se obratiš tim kancelarijama. Preporučljivo jest, da te prati neko, koji potpuno govori nemački, da se izbegnu nesorazumi i da možeš da dođeš do efikasne pomoći.

Da bi se moglo pružiti svim nemačkim izbeglicama i posle prestanke IRO-a zaštitu Ujedinjenih Nacija, to je slao Visoki Komesar Ujedinjenih Nacija za isbeglice, dr. Van Heuven-Goedhard, svog delegata u Zapadnu Nemačku. Taj ured, kome stoji na čelu g. Arnold Rorholt, nalazi se u Bad Godesberg, Koelner Strasse 98-91, tel.: 59 28. Zadaća tog ureda je, da zastupa interese izbeglica kod Savezne vlade, kod ostalih nemačkih nadležstava, pa i kod međunarodnih i nemačkih organizacija, da potpomaže ove organizacije u njihovim nastojanjima u korist izneglica. U koliko to bude potrebno, taj će ured da zaštiti i pojedine ne-nemačke izbeglice, tako da on stoji na raspoloženju i tebi u svakom pogledu.

KO JE STRANI IZBEGLICA U SMISLU ZAKONA

Naravno, u prvom redu hoćeš da pitaš, ko je zapravo strani izbeglica; hoćeš da znaš da li i ti pripadaš licima, kojima treba ovaj priručnik da pomogne.

Strani izbeglica u smislu Zakona o pravnom položaju stranih izbeglica od. 25. 4. 1951 je onaj ne-nemački državljanin ili ono lice bez državljanstva, koje

- a) može da dokaže da stoji pod zaštitom međunarodne organizacije, kojoj je od Ujedinjenih Nacija poverena briga oko DP-lica i izbeglica,
- b) je ne-Nemac po članu 116 ustava,
- c) je bio stalno nastanjen dana 30. juna 1950 na teritoriji na kojoj važi ustav ili u Berlinu-West.

Ka a):

Nadležnost međunarodne organizacije, kojoj je od Ujedinjenih Nacija poverena briga oko deportiraca i izbeglica, obuhvaća svakog ne-Nemca, koji živi van svoje otadžbine i nalazi se na teritoriji Savezne Republike radi straha od progona, radi političkih, plemenskih ili verskih prilika i koji, ili nije u stanju ili obzirom na te prilike nije voljan da se vrati u svoju otadžbinu. Među ta lica ubrajaju se svi dosadašnji zaštićenici IRO-a, ali i sva ona lica, koja su obuhvaćena gornjom oznakom, ma da se nisu nalazila pod zaštitom IRO-a. Tom krugu pripadaju i lica, koja je IRO u svoje vreme odbila da ih primi pod svoju zaštitu.

Nadležnost Visokog Komesara u pogledu gore nabrojanih lica prestane, čim se dotično lice

- aa) stavi dobrovoljno opet pod zaštitu svoje sopstvene države,
- bb) ako je ono izgubilo svoje državljanstvo i isto je opet dobrovoljno primilo natrag,
- cc) ako ono primi novo državljanstvo i time dodje pod zaštitu dotične države,
- dd) se ono dobrovoljno vrati u državu, koju je ostavilo ili van koje se je ono zadržavalo iz bojazni od progona,
- ee) ako ono ne može da odbija da se vrati pod zaštitu svoje bivše države ili da se vrati kao lice bez državljanstva u državu, u kojoj je ranije boravilo, iz drugih razloga nego lične udobnosti, pošto su otpali razlozi radi kojih je bilo dotad smatrano kao izbeglica. Neće se priznati razloge čisto privrednog značaja.

Ne potpadaju pod nadležnost Visokog Komesara, o kojoj smo govorili gore, lica koja

1. imaju dvostruko državljanstvo, osim ako udovoljavaju gore navedenim uslovima u pogledu svake države, čije državljanici su, ili

2. ako u pogledu njih postoji osnovana sumnja, da su počinili zločinstvo običnog značaja ili ratni zločin ili zločin protiv čovečenstva u smislu međunarodnih ugovora, zbog kojih treba da ih se prema postojećim ugovorima izruči.

K a b) :

Nemac u smislu ustava, ako inaše zakonom nije drugačije određeno, je ono lice, koje ima nemačko državljanstvo ili je izbeglica ili prognanik nemačke narodnosti, ili supružnik ili dete ovakvog lica, i koje je našlo zatočište na teritoriji nemačke države unutar njenih granica od 31. dec. 1937 god., sve to, ukoliko se tome ne protivi neka druga zakonska uredba.

Bivši nemački državljani, kojima je bilo oduzeto državljanstvo između 30. 1. 1933 i 8. 5. 1945 iz razloga političkog delovanja, rase ili vere, i njihovi potomci, imaju pravo da im se vrati na molbu njihovo državljanstvo. Ne smatra se da su oni izgubili svoje državljanstvo, ako su se opet nastanili u Nemačkoj posle 8. maja 1945 god. i nisu izjavili da neće da budu Nemci.

K a c) :

Ako ne ispunjavaš uslov pod c), ipak si strani izbeglica, ako si imao posle 1. jula 1948 god. svoje redovno boravište u Saveznoj Republici ili u Berlinu-West, pa si se posle toga iselio van ove teritorije, pa si se vratio pre isteka od 2 godine od dana tvog iseljenja iz Savezne Republike ili Berlina-West punopravno na teritoriju Savezne Republike ili Berlina-West.

Pravni položaj stranog izbeglice ima i ono lice, koje je potomak stranog izbeglice. Prilikom venčanja sa nemačkom ženom može pak ista da izjavi, da hoće da zadrži nemačko državljanstvo.

Strani izbeglica gubi taj položaj, ako je primio posle 30. juna 1950 god. novo državljanstvo ili se je iselio van teritorije, gde važi ustav.

Ako se je strani izbeglica za stalno preselio van teritorije na kojoj važi ustav ili van Berlina-West, može u toku od dve godine otkad je ostavio ovu teritoriju, da se vrati u istu. Svojim povratkom dobiće opet položaj stranog izbeglice. Ovim stranim izbeglicama, koji žive u Saveznoj Republici, dala je Vlada nemačke Savezne Republike svojim zakonom od 25. aprila 1951 god. privilegisan položaj prema ostalim strancima.

Ovaj izuzetni položaj nalaže stranim izbeglicama, da učine sve, da se prilagode nemačkom pravnom i privrednom životu i da se tačno upravljaju po zakonima i odredbama države, koja im pruža gostoprimstvo.

Činjenicu, da si strani izbeglica, dokažeš time da tražiš, da se stavi u tvoj pasoš zabeliška „strani izbeglica“. Ta zabeleška garantuje ti, da će sve vlasti i sva nadležstva da te smatraju stranom izbeglicom i da ti priznaju preimućstva skopčana tim priznanjem. Ako imaš prilikom vadjanja tog pasoša, o kome ćemo govoriti kasnije neprilike, možeš da se žališ protiv nadležstva, koje te je odbilo, pretpostavljenoj njegovoj vlasti, a u hitnim slučajevima možeš da se obratiš uredu Visokog Komesara za izbeglice u Godesbergu.

KAKVA PRAVA I KAKVE DUŽNOSTI PROISTIČU IZ OVOG ZASEBNOG POLOŽAJA STRANIH IZBEGLICA

Načelno možemo da kažemo, da strane izbeglice uživaju sa malim izuzetkom položaj Nemaca. Tvoj položaj znatno je povoljniji, nego onaj ostalih stranaca. To se ispoljava naročito u činjenici, da neće da se primeni na strane izbeglice načelo reciprociteta i izuzetnih mera. To znači, da njegov pravni položaj ne zavisi od toga, da li dozvoljava vlada njegove vlastite države Nemcima, koji u njoj žive, jednakopravnost, kao što znači i to, da neće izuzetne mere, koje je vlada njegove države odredila na štetu